

Forholdet ved Lov, men at det derimod var den høitærede Minister, som udtalte sig for, at det ifølge Sagens Natur skulde være nødvendigt at gjøre det ved en Anordning, og det var kun derimod, at jeg udtalte mig. Det ærede Medlem gik ind paa en Betragtning af Tilstanden i 1848, hvorledes det dengang stod til i den danske Statskirke, og i hvilket Forhold Rigsdagen traadte og stod til Folketirken. Jeg kan ikke sige saa bestemt som det ærede Medlem — skjøndt han kan have Ret deri —, at der var duntrent den samme Forberedelse i det kirkelige som i det borgerlige Liv; men jeg troer neppe, at det har været Tilfældet. Jeg antager, at man dengang var mere uklar i det kirkelige end i det Borgerlige, og at det er denne Uklarhed og de mange forskjellige Meninge, der i saa Henseende gjorde sig gjældende, som gavede sig tilkjende Affattelsen af Grundlovens § 80; det var, saavidt jeg veed, — skjøndt jeg indrømmer, at det ærede Medlem maa vide det bedre end jeg — paa Grund af, at man ikke kunde komme til nogen virkelig Enighed, at man kom til denne Bestemmelse i Grundloven. — Naar det ærede Medlem sagde, at man dengang søgte, at Rigsdagen ikke kunde arve Kongens Magt, baade i Staten og i Kirken, saa veed jeg ikke rigtigt, hvad jeg dertil skal sige; thi dette: „Man søgte“, er saa særdeles ubestemt. Der var vistnok Mange, som havde denne Følelse, men vi have dog ingen Afstemning for, at noget egentligt Fleertal søgte det. Vil man see hen til Fleertallets Afstemning over § 80 i Grundloven, saa skulde det jo være den, der gav denne Følelse tilkjende; men dette kan jeg ikke see; thi fordi et Fleertal af Udvalget lagde den Betydning i Paragrafen, som det ærede Medlem hævder, kan man ikke være sikker paa, at det skulde være Forsamlingens Fleertal, eller at det skulde være Paragrafens Mening. Dersom det ærede Medlems Opfattelse skulde tages tilfølg, vilde Sagen i dette Dørligt staae saaledes, at indtil vi faae en organisk Lov for Kirken, skulle de kirkelige Sager ordnes ved Lutter kongelige Anordninger. Det vilde imidlertid stride ganske imod, hvad der hidtil har været Praxis. Det ærede Medlem veed, at det er kommet en Lov om Sognebaands Løsning af 1855, som er

givet af Kongen og Rigsdagen i Forening, at der paa samme Maade er givet en Lov om Daabstvangens Ophør, at den forrige Kultusminister har forelagt en Lov om Menighedsraad, at der har været et Lovforslag om den Sag, hvormed vi nu beskæftige os, og at denne Sag endog saa var oplaget som en Paragraf i Loven om Menighedsraad. Hvorfor nu staaer denne Udvikling netop paa dette Punkt ved at erklære det for Regentens Sag, at ordne Kirkens Forhold og saa gaae denne Vej gennem kongelige Anordninger; dertil vil jeg ibetmindste ikke være med. Endelig vil jeg gjøre den Bemærkning, at af alle dem, som have udtalt sig for Lovudkastet, har Ingen mindre end jeg fremhævet det Formelle; for mig er Realiteten saa vigtig som Formen.

Krieger: Jeg ønsker blot at gjøre en enkelt Bemærkning for ikke at blive misforstaaet i denne Sag. Det ærede Medlem, som nu satte sig, har opfattet mine Ord saaledes, som om deri laa, at jeg anerkjendte, at man fremdeles kunde ordne Forsatningsspørgsmaal, Kirken vedrørende, ved kongelige Anordninger. Jeg troer ikke, at jeg kan have udtalt mig saaledes, eller at den Mening kan udledes af mine Ord, jeg maa tværtimod være enig med den ærede 2den Landsthingsmand i for 8de Kred (Carlsen), — der ogsaa ganske rigtig har opfattet det som min Mening, at Kirkeforsatningsspørgsmaal kun kunne ordnes ved Lov. Hvis jeg altsaa betragtede det Spørgsmaal, som har fundet sin Afgjorelse ved en kongelig Anordning, som Forsatningsspørgsmaal, kunde jeg ikke billige, at det havde fundet sin Afgjorelse ad administrativt Vej, men jeg fremhævede netop, at jeg billigede det kun, fordi jeg meente, at det efter sin Beskaffenhed var et saadant, som kunde afgjores ad administrativt Vej, altsaa et saadant, som ikke nødvendigt hørte ind under Forsatningsspørgsmaal.

Strøm: Dersom jeg har udtrykt mig saaledes, at det skulde kunne ligge i mine Ord, at det ærede Medlem har meent, at Forsatningsspørgsmaal kunde afgjores ved kongelige Anordninger, saa har jeg udtrykt mig feil; det var ikke min Mening.